

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
PEDAGOĢIJAS, PSIHOLOĢIJAS UN MĀKSLAS FAKULTĀTE
PSIHOLOĢIJAS NODAĻA

Tiešsaistes pokera spēlētāju riska uztvere un emociju regulācija

BAKALAURA DARBS

Autors: Dagnis Reiznieks

Studenta apliecības Nr.: DR11030

Darba vadītāja: docente Anda Upmane

Rīga

2014

ANOTĀCIJA

Pētījuma mērķis bija noskaidrot vai tiešsaistes pokera profesionālie spēlētāji riskantas situācijas novērtē kā mazāk riskantas un kontrolē savas emocijas vairāk kā to dara neprofesionālie pokera spēlētāji. Pētījumā tika salīdzinātas divas pokera spēlētāju grupas – profesionālie spēlētāji un neprofesionālie spēlētāji, kopā 70 respondenti tika sadalīti divās vienādās grupās pa 35 katrā. Grupu salīdzināšanai tika izmantotas divas aptaujas: „Riskas novērtēšanas aptauja” (Frolova, 2010) un „Emociju regulācijas aptauja” (Emotion Regulation Questionnaire /ERQ),(Gross & John, 2003 / Latvijā adaptēja Marija Morozova, 2011), kuras pētījuma dalībnieki aizpildīja tiešsaistē.

Pētījumā tika noskaidrots, ka nepastāv statistiski nozīmīgas atšķirības starp profesionālo un neprofesionālo pokera spēlētāju riska novērtēšanu un emociju regulāciju.

Atslēgas vārdi: pokera spēlētāji, risks, emocijas

ABSTRACT

The aim of the study was to find out whether online poker professional players risky situations assessed as less risky, and have more control of their emotions as do non-professional poker players. The study compared two groups of poker players - professional and non-professional players. Total of 70 respondents were divided into two equal groups of 35 in each. Group comparison was based on two surveys: Risk Assessment Survey (Frolova, 2010) and "Emotion regulation questionnaire" (ERQ) (Gross & John, 2003), which participants completed online.

Study showed no statistically significant differences between professional and non-professional poker players in risk assessment and in emotion regulation.

Keywords: professional, non-professional, risk, emotions

SATURS

IEVADS	5
POKERS	7
POKERS TIEŠSAISTĒ	7
RISKS	9
RISKS POKERA SPĒLĒTĀJIEM	9
POKERA SPĒLĒTĀJI	12
EMOCIJAS	15
EMOCIJAS UN EMOCIJU REGULĀCIJA POKERA SPĒLĒTĀJIEM	16
KOPSAVILKUMS	18
METODE	19
PĒTĪJUMA DALĪBNIEKI	19
INSTRUMENTĀRIJS	20
PROCEDŪRA	21
REZULTĀTI	22
APTAUJU IEKŠĒJĀ SASKAŅOTĪBA	22
REZULTĀTU ATBILSTĪBA NORMĀLSADALĪJUMAM	22
T-TESTA REZULTĀTI	23
DISKUSIJA	25
SECINĀJUMI	28
IZMANTOTĀ LITERATŪRA	30
PIELIKUMI	32

IEVADS

Risks tiek definēts kā iespēja zaudēt, gūt savainojumus vai nonākt briesmās, spēlējot azartspēles indivīds spēlē iespēju spēli uz naudu, īpašumu un riskantu pārņemšanu (Johnston, 2003).

Spēlējot pokeru, indivīdam ir jāapzinās cik daudz viņš var zaudēt un jāpievērš uzmanība saviem pretspēlētājiem. Interneta pieejamība katram indivīdam, un dažādas mobilās ierīces ar kuru palīdzību var lietot internetu ir dramatiski palielinājušas azartspēļu ietekmi. Azartspēļu mājaslapu daudzums ir pieaudzis no 15-1995. gadā uz 2358- 2010. gadā. Globālā interneta azartspēļu apgrozījuma summa ir pieaugusi no 3. miljardiem dolāru 2000. gadā uz 24. miljardiem dolāru 2010. gadā (Kairouz, Paradis & Nadeau, 2012).

Liekot lietā emocionālās (nevis loģiskās) reakcijas spēlētāji, padara azartspēļu nozari tik ienesīgu kāda tā ir. Saglabājot *vēsu prātu*, spēlētāji var pasargāt sevi no neapdomīgas pakaļdzīšanās zaudējumiem un izvairīties no stresa (Parke et al., 2005). Ir situācijas kuras izraisa negatīvo emociju uzplūdus un piespiež spēlētājam rīkoties neadekvāti: zaudējums ar kārtīm kurām zaudējuma iespējamība ir gandrīz neiespējama, draudi un izaicinoša komunikācija ar citiem spēlētājiem, ārējie faktori (saistīti ar situācijām no dzīves).

Pētījumu dati liecina, ka tas, kas atdala profesionālos pokera spēlētājus no neprofesionālajiem pokera spēlētājiem ir paškontrolē. Profesionālie pokera spēlētāji var emocionāli atdalīties no spēles, un tas ļauj viņiem izvairīties no neapdomīgas pakaļdzīšanās zaudējumiem. Savukārt neprofesionālie pokera spēlētāji vai atkarīgie spēlētāji ir daudz emocionālāki un tas ietekmē viņu spēju spēlēt loģiski (McCormack, & Griffiths, 2011).

Pētījums ir aktuāls un nozīmīgs, jo tiešsaistes pokers paliek arvien populārāks un profesionālie spēlētāji uzskata, ka viņu emociju regulēšanas un riska uztveres prasmes atšķiras no neprofesionālajiem pokera spēlētājiem – kas viņus arī padara par profesionāļiem. Pētījums ir līdzīgs Makkormakas un Grifita (McCormack, & Griffiths, 2011), 2011 gadā veiktajam kvalitatīvajam pētījumam „What Differentiates Professional Poker Players from Recreational Poker Players?” un Palomaki 2013 gadā veiktajam pētījumam „New perspectives on emotional processes and decision making in the game of poker.”

Pētījuma praktiskā lietderība ir noskaidrot vai tiešām profesionālie pokera spēlētāji kontrolē savas emocijas un uztver risku atšķirīgi no neprofesionālajiem pokera spēlētājiem. Tādējādi palīdzot mums labāk izprast kuri ir tie faktori, kas nepieciešami uz peļņu orientētai spēlei.

Pētījuma mērķis: Noskaidrot tiešsaistes pokera spēlētāju riska uztveres un emociju regulācijas prasmju atšķirības

Pētījuma izlase: 70 pokera spēlētāji sadalīti divās grupās (n=35 – profesionālie spēlētāji un n=35 neprofesionālie spēlētāji) no speciāli pokera spēlētājiem izveidotas mājaslapas www.pokahlv.com.

Pētījumā izmantotās aptaujas:

1. Riska līmeņa novērtēšanas aptauja (Frolova, D. 2010)
2. Emociju regulācijas aptauja (Emotion Regulation Questionnaire /ERQ/, Gross & John, 2003) Latvijā adaptēja Marija Morozova, 2011

Pētījuma Hipotēzes:

1. Tiešsaistes pokera profesionālie spēlētāji riskantas situācijas uztver kā mazāk riskantas nekā neprofesionālie pokera spēlētāji
2. Tiešsaistes pokera spēlētāji, kuri sevi uzskata par profesionāļiem, kontrolē savas emocijas labāk nekā neprofesionālie pokera spēlētāji

Pētījuma mainīgie lielumi: Profesionāls pokera spēlētājs, Neprofesionāls pokera spēlētājs, Riska novērtēšana, emociju regulācija (kognitīvā pārvērtēšana, izpausmes apspiešana)

POKERS

Pokers ir kāršu spēles veids, ar iesaistītu likmju likšanu un spēlētāja individuālo spēli, kurā uzvarētāji tiek noteikti, pamatojoties uz kāršu kombināciju klasifikāciju. Ir vairāki pokera spēles varianti, kas atšķiras ar saviem noteikumiem un likmju likšanas procesiem.

Pēc pokera federācijas datiem (International Poker Federation) šobrīd populārākais pokera spēles veids ir *Texas Holdem*, kurā katrs spēlētājs spēlē ar 2 kārtīm rokās un 5 kārtis tiek izliktas uz galda kā kopējās, un mērķis ir iegūt pēc iespējas labāku piecu kāršu kombināciju izmantojot visas 7 kārtis. Ir četri likmju likšanas raundi:

1. Pēc tam kad ir iedotas spēlētāju kārtis (*hand 2* katram)
2. Pēc *flopa* (Flop – pirmās trīs kārtis uz kopējā galda)
3. Pēc *turn* (turn – ceturtā kopējā kārts)
4. Pēc *river* (river – piektā un pēdējā kopējā kārts uz galda)

Spēles sākumā tiek uzlikts *Big Blind* (obligāta likme kuru liek katrs spēlētājs rindas kārtībā), un *small blind* (obligātā likme kura ir divas reizes mazāka par Big Blind). Spēlētājiem liekot likmes ir piecas izvēles: *raise* (palielināt likmi), *bet* (uzlikt likmi), *call* (pieņemt kāda cita spēlētāja uzlikto likmi), *fold* (nomest kārtis), *check* (neko nedarīt saglabājot iespēju veikt jebkuru no iepriekš nosauktajām darbībām).

Pokers tiešsaistē

Tiešsaistes pokers ir spēle kurā ir iekļautas dažādas prasmes un iespējas, kas prasa nepārtrauktu un ātru lēmumu, pieņemšanu, ņemot vērā riska un nenoteiktības aspektus. Pokera spēles prasme sevī ietver gan tehniskus, gan emocionālus elementus (Palomaki, 2013). Spēlējot pokeru var iegūt pietiekami daudz pieredzes un prasmes, lai nopelnītu ilgtermiņā.

Pokers ir kļuvis ļoti populārs pēdējo gadu laikā, it īpaši pokers tiešsaistē, ko pierāda pokera mājaslapu apmeklējumi un dalībnieku skaits turnīros. Pieaugot šīs spēles popularitātei, pieaug arī spēlētāju skaits kuri kļūst atkarīgi no azartspēlēm. Par pokera popularitāti liecina spēlētāju daudzuma pieaugums, kas *World Series Of Poker* pēc dalībnieku skaita fināla turnīrā 1971. gadā bija 6. Un 6352 spēlētāji 2013 gadā ar dalības maksu 10000\$.

Slavenības ir papildus iemesls pokera popularitātes pieaugumam, tādas zvaigznes kā Rafa Nadals, Ronaldo. Šī brīža pokera turnīru monopols Pokerstars sponsorē reklāmas ar šo slavenību dalību. Un rīko turnīrus, piedāvājot spēlētājiem iespēju spēlēt pret šīm slavenībām.

Kopš pokers ir atzīts par intelektuālu spēli, kurai nepieciešams savs prasmju līmenis, ir izveidotas dažādas pamācības. Speciāli izveidotas mājaslapas kuras apmāca jaunus pokera spēlētājus piemēram www.pokerstrategy.com, www.pokerschoolonline.com, www.pokahlv.com. Šīs mājaslapas ir izveidotas ar mērķi nopelnīt no katra spēlētāja procentus atkarīgus no ieguldītās naudas summas katrā spēlē, tādējādi viņu interesēs ir palielināt spēlētāju prasmes līmeni, lai tas var spēlēt un nopelnīt. No pamācībām, kas atrodamas šajās mājaslapās, var secināt, ka galvenais mērķis ir iemācīt spēlētājiem neriskēt, aprēķināt savu kombināciju vērtību, un kā pareizi likt likmes ar noteiktām kombinācijām atkarībā no pretinieka darbības. Lielākās mājaslapas, piesaistot jaunus spēlētājus piedāvā bezmaksas depozītus, tādējādi veicinot jaunu atkarību sākumu.

Tiesaistes pokera spēlētājiem motivācija spēlēt ir: ērtība, tas ka to ir viegli iemācīties, mazās likmes, atbrīvošanās no garlaicības, socializācija, kamēr profesionālajiem pokera spēlētājiem galvenā motivācija ir peļņa (Barrault & Varescon, 2013).

Parks (Parke et al., 2005) apkopoja dažas galvenās prasmes, kas vajadzīgas, lai sekmīgi spēlētu pokeru. Tās sevī ietver: kritiskas vērtēšanas prasmes, matemātiskās prasmes, starppersonu attiecību prasmes, problēmu risināšanas prasmes, pašapziņas prasmes, paškontroles prasmes un analītiskās, un stratēģiskās prasmes.

RISKS

Risks tiek definēts kā iespēja zaudēt, gūt savainojumus vai nonākt briesmās, spēlējot azartspēles indivīds spēlē iespēju spēli uz naudu, īpašumu un riskantu pārņemšanu (Johnston, 2003).

Riska uzņemšanās ir visaptveroša un nenovēršama dzīves sastāvdaļa. Evolūcijas teorija liecina par to, ka pastāv atšķirības starp cilvēkiem par gatavību riskēt. (Cobey, 2013)

Riska novērtēšana ir būtiska daļa no cilvēka uzvedības. Pašlaik eksperimentos ir redzams, ka risks kuru uzņemas ir balstīts uz nodarītajiem/iespējamajiem zaudējumiem vai uz iespēju saņemt atlīdzību, kas ir saistīts ar reālās dzīves situācijām cilvēkiem, kurās ir kompromisi starp atsevišķām izmaksām un atdevi situācijai (Dent et al., 2013).

Risks pokera spēlētājiem

Lī (Lee, 2004) savā pētījumā parāda, ka vēlmi riskēt pokera spēlē palielina iespējamais laimests. Un spēlētāji kuri ir pēdējās vietās pokera turnīros vairāk uzņemas risku/riskē.

Ja indivīds nevar pārvaldīt riskantas situācijas – viņš tās nevar kontrolēt, un ja viņš nevar tās kontrolēt – viņš nevar arī pārvaldīt. Nespēja kontrolēt riskantas situācijas nozīmē to ka indivīds spēlē azartspēles cerot uz veiksmi. Mūsdienu dzīves tempa pieaugums, klientu pieprasījums un tirgus globalizācija riska pārvaldīšanu noliek augstā vietā visām kompānijām. Ir nepieciešams izveidot plašu riska pārvaldīšanas un kontroles stratēģiju, lai izdzīvotu mūsdienu tirgū (Merna, 2008).

Riska uzņemšanās pokera turnīrā atšķiras no spēlētāja tā momenta vietas turnīra tabulā. Spēlētājiem kuri ir tabulas augšgalā ir daudz žetonu un viņiem nav ko iegūt izmantojot riskantas spēles stratēģijas, viņi piedalās spēlē tikai ar labām kārtīm rokās. Savukārt pēdējo vietu ieguvējiem ir lielāka motivācija riskēt, un galvenais iemesls tam ir tas ka viņiem nav ko zaudēt. Šiem spēlētājiem pašreizējā pozīcija ir nodrošināta un iznākums ir skaidrs neatkarīgi no tā ko viņi dara (Lee, 2004).

Šobrīd ir maz zināms par patoloģiskām atkarībām pokerā. Pokera spēlētāju atkarību ir grūti pamanīt, jo tiem nav standarta kognitīvo traucējumu/aizspriedumu kādi ir indivīdiem, kuriem ir patoloģiska *iespēju azartspēļu* (games of "pure chance") atkarība piemēram: spēlmaņa

maldi, nepareiza iespēju izpratne, tā vietā pokera spēlmaņi var ciest no vairāk diskrētiem kognitīvajiem aizspriedumiem – varbūtību novērtēšanas un izvēles (Linnet et al. 2011). Izvērtējot varbūtības un liekot likmi spēlētājs riskē zaudēt daļu no savas ieguldītās naudas.

Silers (Siler, 2009), apskata kā spēle sevī ietver sarežģītu sajaukumu starp: prasmēm un veiksmi, racionalitāti un intuīciju, matemātiku un psiholoģiju, pārpilnību ar nenoteiktību pār rezultātiem, labākās prasmes un to saistību ar veiksmi. Tādējādi pokers nodrošina auglīgu kontekstu novērojot tā mikroekonomiku un sociālo uzvedību, riska un neskaidrības kontekstā. Pokerā, informācijas mijiedarbība ar situāciju tiek izmantota, lai pieņemtu lēmumus par to, kā veikt viskonkurētspējīgāko un rentablāko lēmumu. Risks un situācijas nenoteiktība ir saistīti savā starpā. Risks ietver neskaidrus rezultātus, kuru iespējamo iznākumu varbūtības ir zināmas spēlētājam. Neskaidrība sevī ietver neskaidrus rezultātus, ja informācija nav pilnīga un perfekta, un skaitliskās varbūtības nevar precīzi piešķirt un aprēķināt dažādiem iespējamajiem iznākumiem. Risks un nenoteiktība ir visur esoši pokerā, un daļa no izaicinājuma pokera spēlē ir spēja ar atbilstošu neskaidrību un risku pieņemt precīzus un rentablus kvantitatīvos lēmumus, kurus vajag un var izdarīt katrā unikālajā un nenoteiktajā spēles scenārijā. Riska samazināšana un kontrole sevī ietver subjektīvu un neskaidru kvalitatīvu datu pārveidošanu, (piemēram: nojauta, ka pretinieks var blefot, kāršu diapazons ar kurām tas var spēlēt konkrētajā situācijā, veids kā spēlētājs liek likmes) ar mērķi noteikt kvantitatīvo zaudējuma risku, kas pēc tam var būt matemātiski un loģiski svērti apgalvojumi par uzvaras iespējamību. Pat bez nenoteiktības, risks nodrošina izaicinājumu spēlētājam, lai pārvaldītu matemātiski neizbēgamos kāpumus un kritumus.

Kamēr cilvēki mēdz izvairīties no riska ar ieguvumiem, tie mēdz būt risku mīloši ar zaudējumiem. Atšķirība starp peļņu un zaudējumiem var būt subjektīva katra indivīda uztverē. Tādējādi, tāpat kā likmes, darbības un stratēģijas pokera spēles var veidot dažādību naudas nozīmei spēlētājiem (Siler, 2009).

Pokera spēle ir daļēji atkarīga no spēlētāja personīgajiem uzskatiem par situāciju apkārt, tas ir tas, kas spēlētājiem rada grūtības kontrolēt risku un situācijas nenoteiktību. Žetonu daudzums uz galda spēlētāja priekšā ir kā simbols, ja ir daudz žetonu indivīds jūtas bagāts, viņam uz to brīdi ir daudz naudas, viņam ir māja, mašīna dažādas luksus preces ir par ko maksāt maksājumus, spēles laikā žetonu daudzums izsaka visu pat spēlētāja pašvērtējumu (Siler, 2009). Ja spēlētājam ir daudz žetonu viņš var atļauties riskēt - spēlēt ar vairāk kāršu kombinācijām nekā

parasti un piespiest citus spēlētājus nomest kārtis tikai tāpēc, ka viņam ir daudz naudas.

Spēlētājiem kuriem uz to brīdi ir mazāk žetonu tiek piespiests spēlēt tā kā tie nevēlas, piemēram:

riskēt ar lielāku naudas summu nekā tas ir bijis paredzēts ar noteiktām kārtīm rokās.

POKERA SPĒLĒTĀJI

Pokera popularitāte (un jo īpaši tiešsaistes pokera), ir arvien pieaugusi visā pasaulē pēdējos gados. Pokera popularitāte un tā atzīšana par intelektuālu spēli ir radījusi palielinātu sastopamību jēdzienam *profesionāls pokera spēlētājs* (McCormack, & Griffiths, 2011). Profesionāls spēlmanis balstās uz prasmēm, zināšanām, un pieredzi, lai uzvarētu konsekventi. Profesionāliem spēlmaņiem ienākumi ir visi vai ievērojama daļa no tiem ir viņu ienākumi no azartspēlēm, un viņiem ir iespēja laimēt pietiekami daudz naudas, lai uzturētu sevi finansiāli.

Pokera spēlētāju pieredze ir saistīta ar spēlētāja zināšanu līmeni un dažādu spēles aspektu izpratni. Jo vairāk pieredzējis ir spēlētājs, jo vairāk kvalificēts viņš/viņa būs, un visticamāk viņš/viņa būs arī pelnošs spēlētājs (Palomaki, 2013).

Pētījumi liecina, ka pokera spēlē ir iesaistīta prasme, un tas ir iemesls, kāpēc daži cilvēki spēj veidot karjeru spēlējot pokeru. Profesionālie pokera spēlētāji ir labi zināmi, bet profesionālu spēļu automātu spēlētāju vai profesionālu ruletes spēlētāju nav, tāpēc pokers, iespējams, ir viena no nedaudzajām spēlēm, kurā cilvēki, ja tie ir pietiekami prasīgi, var faktiski dzīvot no tā. Galvenā iezīme, kas atšķir profesionālu pokera spēlētāju no neprofesionāla spēlētāja ir tā, ka profesionāli pokera spēlētāji ir daudz vairāk disciplinēti, kāda arī ir to azarta uzvedība. Viņi izturas pret savu pokera spēli kā pret darbu, bet neprofesionālie pokera spēlētāji pokeru uzskata kā izklaides veidu. Lai dzīvotu no pokera, spēlētājiem nepieciešams, redzēt spēli kā finanšu apmaiņu, nevis sociālo izklaides aktivitāti (Parke, 2005). Neprofesionālie pokera spēlētāji biežāk nekā profesionālie pokera spēlētāji spēlē izklaides nevis peļņas dēļ.

Makormaka un Grifita pētījumā (McCormack, & Griffiths, 2011) tika noskaidrotas četras pazīmes, kas bija profesionālo spēlētāju priekšrocības. Tās bija: emocionālā atdalīšanās no spēles, iesaistīšanās kontrolētā azartspēļu rīcībā, neveicot riskantas darbības, un izvairīšanās no pakalīdzīšanās saviem zaudējumiem. Papildus tam visam profesionālie pokera spēlētāji spēlēja vairākās pokera spēlēs uzreiz (līdz astoņām vienlaicīgi), kad spēlēja internetā, lai palielinātu potenciālo laimesta daudzumu, bet neviens no atpūtas pokera spēlētājiem nespēja vairāk kā divas spēles uzreiz, kad spēlēja tiešsaistē. Papildu stratēģijas ir iekļautas spēlējot pret vājākiem dalībniekiem mainot spēles stilu un sniedzot maz informācijas par sevi citiem.

Makkormakas un Grifita (McCormack&Griffits, 2012) Pētījumā noskaidrotās spēlētāju atšķirības:

1. emocionālās -

- Profesionālie pokera spēlētāji cenšas neiesaistīties/saglabāt vēsu prātu – emocionāli atdalās no spēles.
- Neprofesionālie spēlētāji ir vairāk emocionāli (neapmierināti, viegli aizkaitināmi, dusmīgi) kas var ietekmēt spēju spēlēt loģiski .

2. Uztver pokeru kā darbu -

- Profesionālie spēlētāji atzīst ka viņiem ir nepieciešamas tās stundas, un strādā pilnu sevis izveidotu darba dienu. Spēlē bieži un ilgas sesijas.
- Neprofesionālie spēlētāji redz pokeru kā sava veida izklaidi. Spēlē retāk un īsākas sesijas.

3. Rīcības kontrole spēlējot azartspēles -

- Profesionālie spēlētāji spēj loģiski , racionāli un ar skaidru galvu pieņemt lēmumus.
- Neprofesionālajiem pokera spēlētājiem ir lielāka vēlēšanās veikt pārdrošus, pārsteidzīgus lēmumus. Vairāk varētu spēlēt , alkohola/un vai narkotisko vielu ietekmē.

4. Riska neuzņemšanās -

- Profesionālajiem spēlētājiem jāspēlē tādā līmenī, lai viņi ir apmierināti ar savu spēli un izvairīties no lieka riska. Izprast un kontrolēt savu līdzekļu plūsmu.
- Neprofesionālajiem spēlētājiem ir tieksme uzņemties risku, jo tas ir aizraujoši.

5. Pakalīdzīšanās zaudējumiem -

- Profesionālie spēlētāji spēj pieņemt zaudējumus un izvairīties no pakalīdzīšanās tiem. Vienmēr pieturēties pie savām robežām .
- Neprofesionālajiem spēlētājiem ir tieksme nepieņemt zaudējumus un dzīties tiem pakal. Tā var būt sava veida izvairīšanās no sajūtām.

6. Spēles stils -

- Profesionālie spēlētāji spēlē līdz pat astoņiem pokera galdiem vienlaicīgi.

- Neprofesionālie spēlētāji tikai vienu vai divus pokera galdus vienlaicīgi.

7. Spēlētāju orientācija -

- Profesionālie pokera spēlētāji izmanto programmatūras, lai apkopotu statistiku par to pretiniekiem un spēlē pret vājākiem spēlētājiem .
- Neprofesionālie spēlētāji spēlē ar jebkuru, kurš pievienojas spēlei .

8. Informācijas sniegšana par sevi -

- Profesionālie spēlētāji neiesaistās, nepiedalās sarunās un mēģina noslēpt savu identitāti.
- Neprofesionālajiem spēlētājiem ir tendence dalīties informācijā par sevi, piedalīties sarunās ar citiem spēlētājiem.

EMOCIJAS

Emociju regulācija ir saistīta ar emociju intensitāti, ilgumu, vai emociju ievirzi indivīda uztverē. Emociju regulācija sevī ietver automātiskos procesus, tai skaitā arī procesus neironu līmenī, kā arī gribas emocijas regulēšanas centienus. Emociju uztvere ir balstīta uz precīzu emociju atpazīšanu citos, un attiecīgu reakciju uz tām. Emociju atpazīšanai nepieciešama uzmanība un sensorie procesi, kā arī zināšanas un atmiņā saglabājusies pieredze par neparedzētu emociju apmaiņu starp emociju izpausmēm un papildus informāciju (Papusek, 2014). Par individuālajām atšķirībām emociju uztverē un regulācijā, ir izveidoti divi koncepti: kā spējas vai kā tipiska uzvedība. Uz spējām balstītā koncepcija, emociju uztverē un regulēšanā ir definēta kā emocionāli saistītas kognitīvās spējas, kuras vislabāk var novērtēt ar dažādu veikspējas testu palīdzību. Emociju uztveri un regulāciju var uzskatīt par ar afektu saistītām uzvedības tendencēm, kā piemēru var minēt indivīda tipisko uzvedību ikdienā.

Salmela 2012 gadā apskatītās kognitīvi biheiviorālās terapijas atziņas par spēlētāju uzvedību: Uz sevi vērsto emociju samazināšana pirms spēles un spēles laikā, spēlētājam dod iespēju daudz labāk kontrolēt savas emocijas.

Izziņas traucējumi, prasmei un spēles vadāmībai, nostiprina un uztur uz sevi vērstās emocijas, kuras ir grūtāk regulēt nekā uz spēli vērstās emocijas spēles laikā. Jo vairāk emociju spēlētājs grib / cer izjust par saviem ieguvumiem jo lielākas grūtības spēlētājam būs kontrolēt savas emocijas zaudējuma iespaidā: negatīvo uz sevi vērsto emociju veidā, kuras palielina risku un vēlēšanos dzīties pakaļ saviem zaudējumiem, un cerēt ka izdosies atgūt pozitīvās emocijas (kā piemēru var minēt: spēlmaņi kuri meklē spēcīgas emocijas un spēlētāji kuru identitāte ir balstīta uz prasmēm) (Salmela, 2012).

Labu (profesionālu) spēlētāju no iesācēja vai azartspēlmaņa nošķir paškontroles faktors (Parke, Griffiths & Parke, 2005). Pokera spēlētāji ir īpaši pakļauti riskam no pakaļdzīšanās pēc saviem zaudējumiem, tā vienkāršā iemesla dēļ, ka tiem ir 24 stundu piekļuve internetam un ir pastāvīgi pakļauti kārdinājumam. Turklāt viņiem bieži trūkst sociālās drošības tīklu, lai varētu izveidot objektīvu vērtējumu par konkrēto situāciju.

Emocijas un emociju regulācija pokera spēlētājiem

Emocionālie pokera spēles prasmju aspekti attiecas uz spējām, regulēt emocijas, kuras izraisa spēles elementi, tādējādi saglabājot spēju objektīvi pieņemt kvalitatīvus lēmumus spēles gaitā (Tendler, 2011, 2013, kā minēts Palomaki 2013). Emociju regulēšanas spējas pokerā spēlētāji bieži sauc par garīgajām spēles prasmēm.

Ir veidi, kā izvairīties kļūt emocionāli ieinteresētiem. Tie sevī ietver plānotus pārtraukumus ik pēc noteikta laika, kas spēlētājam atļauj atpūsties un turpināt pieņemt objektīvus lēmumus. Starpbrīži atļauj spēlēt lēni un padara lēmumus izmantojamus ar uzkrātajām zināšanām (zināšanas par varbūtībām un pretiniekiem). Pēc *Bad Beat (situācija kurā spēlētājs zaudē ar ļoti labām kārtīm)* spēlētājiem, lai disciplinētu sevi ir, nepieciešams izspēlēt vienu vai divas rokas (partijas), lai atgūtu nosvērtību pirms spēles vēlreiz. Paplašinot koncepciju, gudrs lēmums būtu, pēc īpaši neefektīvas sesijas pārtraukt spēlēt uz ilgāku laiku. Neprātīga un nesaprātīga spēle zinošiem spēlētājiem izriet no nespējas pienācīgi tikt galā ar vilšanos (Parke et al. 2005). Objektīvus attiecinājumus uz iespējamajiem rezultātiem sevī ietver spēlētāju ārējais kontroles lokuss - izvērtējot kārtis kādas viņiem ir rokās, un iekšējais kontroles lokuss sevī ietver tas, ko viņi dara ar kārtīm, kas tiem ir pieejamas. Individīdi ar augstu iekšējās kontroles orientāciju uzskata, ka pastiprinājums ir atkarīgs no savas uzvedības, bet tie, ar augstu ārējo kontroles lokusu uzskata, ka pastiprinājums ir atkarīgs no veiksmes, nejaušības, vai citu spējām (Duttweiler, 1984, kā minēts Parke, 2005).

Pokera spēlētājiem ir jāspēlē ar tām kārtīm, kas tiem ir iedotas. Visiem spēlētājiem ir zināšanas par to kādas ir spēcīgas rokas un vājas, un tas ir tas, kā spēlētāji reaģē uz šīm rokām, kas noteiks viņu panākumus. Spēlētājam ir ļoti viegli kļūt neapmierinātam ar neveiksmju sēriju. Tāpat ir arī ļoti viegli pozitīvu sēriju laikā kļūt narcisistiskam un pašapmierinātam. Tā ir zinošu spēlētāju spēja saprast iespējamību un to ka ilgstošā spēļu periodā - sērijas (gan pozitīvas gan negatīvas) ir neizbēgamas un pārejošas (Palomaki, 2013).

Zaudēt kontroli sakarā ar spēcīgām negatīvām emocijām, kuras izraisa spēles elementi, un tā rezultātā samazinās pokera lēmumu pieņemšanas kvalitāte, ir spēlētājiem zināma situācija ar nosaukumu *tilting* (tilt). Spēles elementi, kas bieži izvilina negatīvās emocijas, un rosina ievirzi uz tām sevī ietver: zaudējumu situācijā, kur zaudēšana ir maz ticama (bad beat), ilgstošas zaudējumu sērijas, un ārējie spēles mehānikas faktori piemēram: nogurums, vai nesaprašanās/konflikti ar citiem spēlētājiem. Pētījumi liecina, ka nosvērtība ir ļoti svarīga, un tās

trūkums bieži izraisa liekus naudas zaudējumus daudziem pokera spēlētājiem (Browne, 1989, Hayano, 1982, Tendler, 2011, kā minēts Palomaki, 2013). Zaudējums ar kārtīm kurām ir augsta uzvaras iespēja un zaudējumu sērijas, bieži izraisa negatīvās emocijas: vilšanos, netaisnības izjūtu, morālo sašutumu/dusmas, bezpalīdzību un kaunu.

Neprofesionālie spēlētāji - kas ir arī nepieredzējuši un zaudē naudu spēlējot, ir vairāk uzņēmīgi pret negatīvajām emocijām. Silers (Siler, 2010) analizēja vairāk kā 28 miljonus pokera roku, izvērtējot likmju likšanas stratēģijas gan profesionālajiem gan neprofesionālajiem pokera spēlētājiem. Viņš atklāja, ka profesionālie spēlētāji liek lielas likmes ar spēcīgām rokām, bet spēlē un uzvar mazāk rokas kopumā, salīdzinot ar neprofesionālajiem spēlētājiem. Šie rezultāti liecina, ka profesionālie spēlētāji uzvar lielāko daļu savas naudas liekot lielas likmes ar spēcīgām rokām, bet neprofesionālie spēlētāji uzvar lielāko daļu lēto roku, tādējādi zaudē lielu naudas daudzumu pārāk bieži pieņemot citu spēlētāju uzliktās likmes.

KOPSAVILKUMS

Situācijas nenoteiktība un neziņa par to kādas kārtis ir pretspēlētāja rokās - kā arī neziņa par to kādas kārtis vēl tiks uzliktas uz galda, liek spēlētājam riskēt un rīkoties veicot lēmumus par to kā turpināt spēli. Pokera spēlē riska nenovērtēšana un iespēju pareiza neizvērtēšana var novest pie naudas zaudējumiem. Silers (Siler 2009) norāda, ka situācijas nenoteiktības un riska novērtēšana ir nepieciešama, lai spēlētājs varētu pieņemt precīzus un uz peļņu balstītus lēmumus.

Pētījumi liecina, ka nosvērtība ir ļoti svarīga, un tās trūkums bieži izraisa liekus naudas zaudējumus daudziem pokera spēlētājiem (Browne, 1989; Hayano, 1982, Tendler, 2011, kā minēts Palomaki, 2013). Zaudējums ar kārtīm kurām ir augsta uzvaras iespēja un zaudējumu sērijas, bieži izraisa negatīvās emocijas: vilšanos, netaisnības izjūtu, morālo sašutumu, dusmas, bezpalīdzību un kaunu. Lai spēlētājs varētu turpināt spēles laikā pieņemt objektīvus un rentablus lēmumus, viņam ir jāzina kādas emocijas viņš izjūt, un jāvar tās kontrolēt. Nespēja kontrolēt savas emocijas, pokera spēles laikā, var novest pie vēlmes dzīties pakāļ zaudējumiem, spēlējot pārāk agresīvi neizvērtējot situāciju kurā spēlētājs atrodas. Arī Silers (2010) norāda uz to, ka neprofesionālie spēlētāji ir vairāk uzņēmīgi pret negatīvajām emocijām.

Pētījuma hipotēzes:

1. Tiešsaistes pokera profesionālie spēlētāji riskantas situācijas uztver kā mazāk riskantas nekā neprofesionālie pokera spēlētāji.
2. Tiešsaistes pokera spēlētāji, kuri sevi uzskata par profesionāļiem kontrolē savas emocijas labāk nekā neprofesionālie pokera spēlētāji

Šādas hipotēzes tika izveidotas balstoties uz pieņēmumu, ka profesionālie pokera spēlētāji izvairās riskēt un visticamāk riskantas situācijas novērtēs kā mazāk riskantas nekā neprofesionālie spēlētāji. Kā arī uz pieņēmumu, ka profesionālie pokera spēlētāji labāk kontrolē/regulē savas emocijas nekā neprofesionālie pokera spēlētāji. (McCormack&Griffits 2012, Siler 2009,2010, Palomaki 2013)

METODE

Pētījumā piedalījās 70 pokera spēlētāji, no Latvijā izveidota pokera foruma un apmācību mājaslapas – www.pokahlv.com Anketu aizpildīšana bija brīva izvēle un iespēja tika piedāvāta visiem šīs mājaslapas apmeklētājiem. Kopējais reģistrēto cilvēku skaits šajā mājaslapā 15000.

Spēlētāji tika sadalīti 2 grupās, balstoties uz viņu sniegtajām atbildēm uz jautājumiem: „Vai jūs uzskatat sevi par profesionālu pokera spēlētāju?”, un „Vai jums izdodas nopelnīt papildus līdzekļus spēlējot pokeru?”.

Profesionālo spēlētāju trūkuma dēļ tika izveidotas grupas ar 35 cilvēkiem katrā.

1. Grupa: Profesionālie pokera spēlētāji
2. Grupa: N profesionālie pokera spēlētāji

Tika izvirzītas 2 hipotēzes:

3. Tiešsaistes pokera profesionālie spēlētāji riskantas situācijas uztver kā mazāk riskantas nekā neprofesionālie pokera spēlētāji.
4. Tiešsaistes pokera spēlētāji, kuri sevi uzskata par profesionāļiem kontrolē savas emocijas labāk nekā neprofesionālie pokera spēlētāji

Šādas hipotēzes tika izveidotas balstoties uz pieņēmumu, ka profesionālie pokera spēlētāji izvairās riskēt un visticamāk riskantas situācijas novērtēs kā mazāk riskantas nekā neprofesionālie spēlētāji. Kā arī uz pieņēmumu, ka profesionālie pokera spēlētāji labāk kontrolē/regulē savas emocijas nekā neprofesionālie pokera spēlētāji. (McCormack&Griffits; 2012, Palomaki 2013)

Pētījuma dalībnieki

Pētījumā piedalījās 70 respondenti, kuri brīvprātīgi aizpildīja anketu. Pētījuma dalībnieki tika sadalīti 2 grupās: profesionālie spēlētāji (n=35) un neprofesionālie spēlētāji (n=35). Demogrāfiskie rādītāji atspoguļoti 1. tabulā.

1 tabula. Pētījuma dalībnieku raksturojums

Grupas		Profesionālie spēlētāji	Neprofesionālie spēlētāji
Daudzums grupā		35	35
Vīrieši		34	27
Sievietes		1	8
Vecums	No 18-21 gadi	6	9
	No 22-25 gadi	18	18
	No 26-30 gadi	6	5
	31 un vairāk gadi	5	3
Pabeigtā izglītība	Pamatskolas	1	1
	Vidusskolas izglītība	18	20
	Augstākā izglītība	16	14

Instrumentārijs

1. Demogrāfisko rādītāju anketa izveidota, lai noskaidrotu respondentu dzimumu, vecumu, izglītības līmeni un jautājumi respondentu sadalīšanai grupās.
2. Riska līmeņa novērtēšanas aptauja (Frolova, D. 2010)
Viena skala – riska līmeņa novērtēšana, 13 jautājumi (1- paraugs, 13- atslodzes apgalvojums; šo jautājumu atbildes netiek ņemtas vērā), 10 atbilžu varianti kur 1- nemaz nav riskanti un 10- ļoti riskanti.
3. Emociju regulācijas aptauja (Emotion Regulation Questionnaire /ERQ/, Gross & John, 2003) Latvijā adaptēja Marija Morozova, 2011
2 skalas – kognitīvā pārvērtēšana (1.,3.,5.,7.,8.,10 apgalvojums) un izpausmes apspiešana (2.,4.,6.,9 apgalvojums), atbilžu varianti no 1(pilnībā nepiekrītu) līdz 7(pilnībā piekrītu)

Procedūra

Datu ievākšana tika veikta ar www.drive.google.com mājaslapā izveidotu aptauju, no kuras iegūtās atbildes tika pārnestas uz „MS Excel 2013” programmu kurā tika veikta datu apkopošana un respondentu sadalīšana grupās

Pētījuma dalībnieku sadalei grupās tika izmantoti papildus jautājumi:

1. Vai jūs uzskatāt sevi par profesionālu pokera spēlētāju?
2. Vai jums izdodas nopelnīt papildus līdzekļus spēlējot pokeru?
3. Vai pokers ir jūsu pamatdarbs?

Profesionālie pokera spēlētāji un neprofesionālie pokera spēlētāji (n=35 katrā grupā). Kvantitatīvo datu apstrādē tika izmantota programma „IBM Spss Statistics 20”. Kurā tika aprēķināts:

1. Testu iekšējā saskaņotība – Kronbaha alfa (Cronbachs alpha)
2. Rezultātu atbilstība normālsadalījumam – Kolmogorova-Smirnova tests (Kolmogorov-Smirnov)
3. T-tests 2 neatkarīgām grupām

REZULTĀTI

Aptauju iekšējā saskaņotība

Iekšējās saskaņotības mērījums riska novērtēšanas aptaujai

Kronbaha alfa 11 jautājumiem $\alpha=0,84$, kas norāda uz augstu iekšējo saskaņotību riska novērtēšanas skalai.

Iekšējās saskaņotības mērījums emociju regulācijas aptaujai (ERQ)

Kronbaha alfa kognitīvās pārvērtēšanas skalai 6 jautājumiem $\alpha=0,76$, kas norāda uz augstu iekšējo saskaņotību.

Kronbaha alfa izpausmes apspiešanas skalai 4 jautājumiem $\alpha=0,69$, kas norāda uz augstu iekšējo saskaņotību.

Rezultātu atbilstība normālsadalījumam

Rezultātu atbilstībai normālsadalījumam tika izmantots Kolmogorova-Smirnova tests (Kolmogorov-Smirnov)

1. Riska līmeņa novērtēšanas aptauja (Frolova, D. 2010).

$A=0.96$; $p>0.05$ – aptaujas rezultāti atbilst normālam sadalījumam

2. Emociju regulācijas aptauja (Emotion Regulation Questionnaire /ERQ/, Gross & John, 2003)

$A=0.36$; $p>0.05$ – kognitīvās pārvērtēšanas aptaujas rezultāti atbilst normālam sadalījumam

$A=0.72$; $p>0.05$ – Izpausmes apspiešanas aptaujas rezultāti atbilst normālam sadalījumam

Rezultātu noskaidrošanai jāizmanto T-tests divām neatkarīgām grupām.

T-Testa rezultāti

2 tabula

Profesionālo un neprofesionālo spēlētāju aprakstošās un secinošās statistikas rādītāji

Riska novērtēšanas un emociju regulācijas(ERQ) aptaujas mainīgie lielumi	Profesionālie pokera spēlētāji (n=35)		neprofesionālie pokera spēlētāji (n=35)		
	M	SD	M	SD	T
	Riska novērtēšana	61.51	14.96	66.09	17.89
Kognitīvā pārvērtēšana	26.26	6.17	26.26	6.79	0.00
Izpausmes apspiešana	16.40	4.04	14.57	5.47	1.60

Riska novērtēšanas aptauja:

T-testa rezultāti norāda ka profesionālo spēlētāju riska novērtēšanai $t=1.16$, $p>0.05$ nav statistiski nozīmīgas atšķirības ar neprofesionālo spēlētāju riska novērtēšanu. Var secināt, ka atšķirības starp grupām visticamāk ir saistītas ar iespējamību un statistiski nenožīmīgu tendenci. Līdz ar to *hipotēze*: „Tiešsaistes pokera profesionālie spēlētāji riskantas situācijas uztver kā mazāk riskantas nekā neprofesionālie pokera spēlētāji” – Tiek noraidīta

Emociju regulācijas aptauja:

T-testa rezultāti $t=0.00$, $p>0.05$ (1 tabulā) norāda uz to, ka nav statistiski nozīmīgas atšķirības starp grupām. Var secināt, ka atšķirības starp grupām visticamāk ir saistītas ar iespējamību. T-testa rezultāti $t=1.60$, $p>0.05$ (2. tabulā) norāda uz to, ka nav statistiski nozīmīgas atšķirības starp grupām. Var secināt, ka atšķirības starp grupām visticamāk ir saistītas ar iespējamību un statistiski nenožīmīgu tendenci.

Līdz ar to *hipotēze*: „Tiešsaistes pokera spēlētāji, kuri sevi uzskata par profesionāļiem kontrolē savas emocijas labāk nekā neprofesionālie pokera spēlētāji” – tiek noraidīta

DISKUSIJA

Pētījumā tika mēģināts noskaidrot riska novērtēšanas un emociju regulācijas atšķirības starp profesionālajiem pokera spēlētājiem un neprofesionālajiem spēlētājiem. Makkormaka un Grifits (McCormack & Griffiths) veicot kvalitatīvu pētījumu kurā piedalījās 9 cilvēki parādīja, ka spēlētāju riska uzņemšanās un emociju kontrole atšķiras profesionālajiem spēlētājiem no neprofesionālajiem. Šajā pētījumā to neizdevās apstiprināt, jo abas hipotēzes tika noraidītas tādējādi parādot, ka nav statistiski nozīmīgas atšķirības starp profesionālo un neprofesionālo spēlētāju riska novērtēšanas un emociju regulācijas spējām.

No zinātnes viedokļa šim pētījumam vajadzēja parādīt to, ka iemācoties kontrolēt savas emocijas un pareizi novērtēt riskantas situācijas, indivīds var izvairīties no nevajadzīgiem zaudējumiem, šajā gadījumā naudas. Tādējādi indivīdam būtu nepieciešams veltīt noteiktu laiku papildus treniņiem savai izaugsmei, lai objektīvi novērtētu situāciju kurā atrodas. Šāda indivīda izaugsme būtu noderīga arī citās dzīves jomās (piem. komunikācija ar citiem, prasme novērtēt risku, spēja saglabāt vēsu un objektīvu prātu).

Šī *pētījuma rezultāti* norādīja uz līdzīgām statistiski nenožīmīgām atšķirībām starp grupu rādītājiem riska novērtēšanā un emociju regulācijā. Savukārt riska novērtēšanas skalai 2. tabulā mēs redzam, ka profesionālie spēlētāji un neprofesionālie spēlētāji, riskantās situācijas novērtē kā riskantas.

Šāds rezultāts varētu būt skaidrojams ar to, ka grupas nebija pietiekoši lielas, jo bija statistiski nenožīmīga tendence uz atšķirībām. Tāpat vajadzēja ņemt vērā spēlētāju dzimuma faktoru, jo Kobija (Cobey) 2013 gadā veiktajā pētījumā tika parādīts, ka vīrieši vairāk uzņemas risku nekā sievietes, jo šajā pētījumā piedalījās 61 vīrietis, kas varētu būt viens no hipotēzes (Tiešsaistes pokera profesionālie spēlētāji riskantas situācijas uztver kā mazāk riskantas nekā neprofesionālie pokera spēlētāji) neapstiprināšanās iemesliem.

Šī pētījuma ietvaros var secināt, ka profesionālo spēlētāju grupā bija ļoti maz tiešām profesionālu spēlētāju, jo kā minēts Palomaki (Palomaki, 2013) pētījumā tad spēlētāju skaits kuri ilgtermiņā nopelna spēlējot pokeru kopā pasaulē ir ~30%. Tas nozīmē ka manis izvēlēta metode spēlētāju sadalīšanai grupās nebija ļoti efektīva, un ne visi spēlētāji, kas ilgtermiņā nopelna papildus līdzekļus ir uzskatāmi par profesionāliem spēlētājiem.

Pie *pētījuma ierobežojumiem* var minēt izvēlēto riska novērtēšanas aptauju (Riska novērtēšanas aptauja, Frolova, 2010), kuras jautājumi ir balstīti uz reālās dzīves riskantām situācijām un parādīja to, ka abas grupas – profesionālie un neprofesionālie spēlētāji šādas situācijas novērtē līdzīgi. Šīs aptaujas rezultāti vairāk būtu piemēroti dzimuma atšķirību mērīšanai, vai lai noteiktu kādu no vidējiem riska novērtēšanas rādītājiem populācijai kopā. Šajā pētījumā vajadzēja izvēlēties vai izveidot līdzīgu aptauju paredzētu pokera spēlētājiem ar jautājumiem par atbilstošu tēmu ar noteiktām kāršu kombinācijām (uz galda un rokās) un situācijām (kurās spēlētājs varētu novērtēt un izvēlēties sev atbilstošu rīcības variantu).

Emociju regulācijas aptauja (Emotion Regulation Questionnaire /ERQ/, Gross & John, 2003) bija pētījumam atbilstoša un parādīja to, ka atšķirības starp grupām emociju regulācijā (kognitīvā pārvērtēšana un izpausmes apspiešana) nav statistiski nozīmīgas. Palomaki (2013) veiktajā pētījumā parāda, ka emociju regulācija ir profesionālo spēlētāju atšķirība no neprofesionālajiem spēlētājiem, jo vairums profesionālo spēlētāju pamana savu neadekvāto uzvedību un mēģina to ierobežot, paņemot starpbrīdi vai kādā citā viņiem ērtā veidā.

Šī pētījuma papildināšanai būtu nepieciešams izveidot pokera situācijām atbilstošu riska novērtēšanas aptauju, ar kuras palīdzību varētu objektīvi noteikt vai ir, vai nav atšķirības starp grupām riska novērtēšanā, jo kā redzams šajā pētījumā, tad reālās dzīves situācijām abu grupu novērtējumi ir līdzīgi.

Ņemot vērā to, ka pieaug sieviešu skaits pokerā (pēc www.pokerstars.com sieviešu turnīru datiem un „Olympic Voodoo Casino” sieviešu turnīru datiem Latvijas pokera sērijā), varētu būt interesanti salīdzināt vīriešu un sieviešu riska novērtēšanas un uztveres atšķirības līdzīgās pokera situācijās.

“Roku analīze” vērojot www.pokahlv.com, www.betsafe.com, www.pokerstars.com speciāli latviešiem izveidotus turnīrus (kuri jau notiek katru nedēļu) un „Olympic Voodoo Casino” Latvijas pokera sērijas tiešraidī. Tādējādi varētu noskaidrot precīzu skaitu uz peļņu orientēto spēlētāju skaitu, veikt kopējo izdarīto izvēļu analīzi. Un procentuāli noskaidrot uz peļņu orientēto spēlētāju riskanto darbību skaitu, kā arī salīdzināt tās ar pārējiem spēlētājiem.

Veicot vairāku turnīru vai spēļu novērošanu klātienē, vai tiešraidē pievēršot uzmanību emociju izpausmēm un emociju regulācijai, spēlētājam turpinot spēli pēc tam, kad tas vienas rokas laikā zaudē vairāk kā, vai vismaz 50 procentus savu žetonu.

Novērojot spēlētāju spēles stilu atšķirības, kad tiem ir vismaz divas reizes vairāk žetonu nekā vidējais žetonu skaits visiem spēlētājiem kopā, un tos pašus spēlētājus, kad tiem ir palicis mazāk kā 20% no vidējā žetonu skaita visiem turnīrā palikušajiem spēlētājiem kopā. Var arī salīdzināt grupas: kā attiecīgajā situācijā rīkojas uz peļņu orientētie spēlētāji salīdzinājumā ar spēlētājiem, kuri spēlē izklaides pēc.

Šis pētījums parāda to, ka ir daudz dažādu aspektu pēc kuriem var pētīt pokeru kā spēli un pokera spēlētājus, tai skaitā: spēlētāju motivāciju spēlēt, spēlētāju subjektīvo naudas vērtības uztveri, dzimuma un profesionalitātes atšķirības pieņemot lēmumus un novērtējot situācijas.

SECINĀJUMI

Bakalaura darba teorētiskajā daļā tika noskaidrots, ka pokers ir uz prasmēm balstīta spēle kurā var nopelnīt, ja spēlētājs prot objektīvi novērtēt riskantas situācijas un adekvāti reaģēt uz emocionālajiem pokera spēles pārbaudījumiem (zaudēt ar labām kārtīm rokās, citu spēlētāju izteiktās piezīmes un ārējie apstākļi, kuri var traucēt uz to brīdi koncentrēties spēlei). Pokera spēlēšana ir cieši saistīta ar spēlētāju riska uztveri un emociju regulāciju.

Pokera spēlētājus var iedalīt divās grupās:

1. Uz peļņu vērstie spēlētāji (profesionālie spēlētāji)
2. Atpūtas vai izklaides pēc spēlējošie (neprofesionālie spēlētāji)

(McCormack & Griffit, 2011)

Spēlējot pokeru spēlētājs var iegūt pietiekoši daudz pieredzes un zināšanu par spēli, lai varētu nopelnīt ilgtermiņā. (Palomaki, 2013)

Tiešsaistes pokera popularitāte ir saistīta ar: ērtību un pieejamību, iespēju spēlēt pie vairākiem galdiem vienlaicīgi, socializācija un peļņa. (Barrault & Varescon, 2013)

Pētījuma mērķis bija noskaidrot, vai pastāv atšķirības starp profesionālo un neprofesionālo pokera spēlētāju riska novērtēšanu un emociju regulāciju.

Pētījuma Hipotēzes:

1. Tiešsaistes pokera profesionālie spēlētāji riskantas situācijas uztver kā mazāk riskantas nekā neprofesionālie pokera spēlētāji – tika noraidīta, jo pētījumā netika noskaidrotas statistiski nozīmīgas atšķirības riska novērtēšanā starp grupām profesionālie un neprofesionālie pokera spēlētāji.
2. Tiešsaistes pokera spēlētāji, kuri sevi uzskata par profesionāliem kontrolē savas emocijas labāk nekā neprofesionālie pokera spēlētāji – tika noraidīta, jo pētījumā netika noskaidrotas statistiski nozīmīgas atšķirības emociju regulācijā starp grupām profesionālie un neprofesionālie pokera spēlētāji.

Empīriskā pētījuma secinājumi: pokera spēlētāji gan profesionālie (n=35) M=61,51; SD=14,96, gan neprofesionālie (n=35) M=66,09; SD=17,89 riskantas reālās dzīves situācijas novērtē kā riskantas un atšķirības starp grupām nav statistiski nozīmīgas. Emociju regulācijas kognitīvās pārvērtēšanas skalā var redzēt, ka gan profesionālo spēlētāju (n=35) M=26.26,

SD=6.17, gan neprofesionālo spēlētāju (n=35) M=26.26, SD=6.79, rādītāji sakrīt un ir nedaudz zem vidējā, kas norāda uz to, ka kognitīvā pārvērtēšana abām grupām ir vidējā līmenī. Emociju regulācijas izpausmes apspiešanas skalai vidējie rādītāji ir M=16.40, SD=4.04 profesionālajiem spēlētājiem (n=35), kuri ir nedaudz virs vidēja norāda uz nedaudz augstāku par vidējo vērtību, un neprofesionālajiem spēlētājiem (n=35) M=14,57, SD=5,47 rādītāji ir vidēji, kas norāda uz vidēju izpausmes apspiešanu šajās grupās.

Pētījumā iegūtie dati ir izmantojami šī pētījuma turpināšanai un uzlabošanai.

IZMANTOTĀ LITERATŪRA

- Barrault S. & Varescon I. (2013) Impulsive sensation seeking and gambling practice among a sample of online poker players: comparison between non pathological, problem and pathological gamblers, *Personality and Individual Differences. Computers in Human Behavior* 55 (2013) 502–507
- Cobey K. D. (2013) Sex differences in risk taking behavior among dutch cyclists, *www.epjournal.net – 2013. 11(2): 350-364*
- Costello M.S. & Wayne Fuqua R. (2012) A brief behavioral intervention of harm reduction for online poker players. *Analysis of Gambling Behavior* 2012, 6, 57-66 Number 2 (Winter, 2012)
- Dent C. L.; Isles A. R. & Humby T. (2014) Measuring risk-taking in mice: balancing the risk between seeking reward and danger. *European Journal of Neuroscience. Feb 2014, Vol. 39 Issue 4, p520-530. 11p. DOI: 10.1111/ejn.12430. , Database: Academic Search Complete*
- Gross & John, 2003, Latvijā adaptēja Marija Morozova, 2011, Emociju regulācijas aptauja (*Emotion Regulation Questionnaire /ERQ*)
- Frolova, D. 2010 Riska līmeņa novērtēšanas aptauja
- Gainsbury S., Parke J. & Suhonen N. (2013) Consumer attitudes towards Internet gambling: perceptions of responsible gambling policies, consumer protection, and regulation of online gambling sites, *Computers in Human Behavior* 29 (2013) 235–245
- Hopley A. A. B., Dempsey K., Nicki, R. (2012) Texas hold'em online poker: a further examination. *Int J Ment Health Addiction* (2012) 10:563–572 DOI 10.1007/s11469-011-9353-2
- Johnston J. (2003) The game of safety poker, *Ebsco publishing*
- Kairouz S., Paradis K. & Nadeau L. (2012) Are online gamblers more at risk than offline gamblers?. *Cyberpsychology, behavior, And Social Networking Volume 15, Number 3, 2012 R Mary Ann Liebert, Inc. DOI: 10.1089/cyber.2011.0260*
- LaPlante D. A., Kleschinsky J. H., LaBrie R A., Nelson S. E. & H. J. Shaffer H. J. (2009) Sitting at the virtual poker table: a prospective epidemiological study of actual Internet poker gambling behavior, *Computers in Human Behavior* 25 (2009) 711–717
- Lee J. (2004) Prize and risk-taking strategy in tournaments: evidence from professional poker players, *IZA DP No. 1345 October 2004*

- Linnet J., Frøslev M., Ramsgaard S., Gebauer L., Mouridsen K. & Wohlert V. (2012) Impaired probability estimation and decision-making in pathological gambling poker players; *J Gambl Stud* (2012) 28:113–122 DOI 10.1007/s10899-011-9244-2
- McCormack A. & Griffiths M. D. (2012) What differentiates professional poker players from recreational poker players? A qualitative interview study, *Int J Ment Health Addiction* (2012) 10:243–257
- Merna T & Al-Thani, F. F. (2008) Corporate risk management. *John Wiley & Sons, LTD 2008*
- Neumann R., Rasmus B., Lavino J. & Joana G. (2010), Psychology of risk perception, ISBN: 978-1-60876-960-5 2010 Nova Science Publishers, Inc
- Papusek I., Schuler G., Lackner H. K., Samson A. & Freudenthaler H. (2014) Experimentally observed responses to humor are related to individual differences in emotion perception and regulation in everyday life. *The gruyter motion* DOI 10.1515/humor-2014-0018 *Humor* 2014; 27(2): 271–286
- Palomäki J. (2013) New perspectives on emotional processes and decision making in the game of poker. *University of Helsinki Institute of Behavioural Sciences, Studies in Cognitive Science* 4: 2013
- Parke A., Griffiths M., & Parke J. (2005). Can playing poker be good for you? Poker as a transferable skill. *Nottingham Trent University, United Kingdom. JGI: Issue 14, September 2005*
- St. Germain J. & Tenenbaum G. (2011) Decision-making and thought processes among poker players. *High Ability Studies* Vol. 22, No. 1, June 2011, 3–17
- Siler K. (2009) Social and psychological challenges of poker, *J Gambl Stud* (2010) 26:401–420 DOI 10.1007/s10899-009-9168-2
- Salmela M. (2012) Distinct emotions and their regulation in problem and non-problem gambling. *Asia Pacific Association for Gambling Studies (APAGS) Macau Nov 5-8, 2012*

PIELIKUMI

1. Pielikums pētījumā izmantotā aptauja.

Riska novērtēšanas un emociju regulācijas aptauja

Jūsu dzimums?

- Vīrietis
- Sieviete

Jūsu vecums ?

- 18 līdz 21 gadi
- 22 līdz 25 gadi
- 26 līdz 30 gadi
- 31 un vairāk gadi

Jūsu pabeigtā izglītība?

- Pamatskolas izglītība
- Vidusskolas izglītība
- Augstākā izglītība

Vai jūs spēlējat pokeru?

- Jā
- Nē

Vai Jūs uzskatat sevi par profesionālu pokera spēlētāju?

- Jā
- Nē

Vai pokers ir Jūsu pamatdarbs?

- Jā
- Nē

Vai Jums izdodas nopelnīt papildus līdzekļus spēlējot pokeru?

- Jā
- Nē
- Dažreiz

Riska novērtēšanas un emociju regulācijas aptauja Lūdzu novērtējiet 10 ballu sistēmā, cik riskants ir katrs no sekojošiem uzvedības veidiem, kur 1- nemaz nav riskants, bet 10 - ļoti riskants

Braukt ar ūdensmotociklu bez glābšanas vestes

- 1
- 2

- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

Pārsniegt ātrumu par 20 un vairāk kilometriem stundā apdzīvotā vietā

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

Smēķēt neatļautā vietā

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

Braukt ar motorolleru bez ķiveres

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

Vadīt automašīnu nepiesprādzējoties

- 1
- 2
- 3
- 4

- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

Veikt apdzīšanu, nerādot pagrieziena signālu

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

Peldēties nakts laikā

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

Braucot ar motociklu, pārsniegt ātrumu par 30 un vairāk kilometriem stundā uz lielceļa

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

Sēsties pie stūres pēc tam kad ir izdzerta vīna glāze

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

- 7
- 8
- 9
- 10

Braukt ar autostopiem

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

Rakstīt īsziņas, atrodoties pie stūres

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

Daži no jautājumiem var šķist līdzīgi cits citam, tomēr tajos ir būtiskas atšķirības. Lūdzu, atbildiet uz katru jautājumu izmantojot skalas gradācijas. Kur 1 - Pilnībā nepiekrītu, 4 - ne piekrītu ne nepiekrītu, 7 - pilnībā piekrītu

Kad es vēlos vairāk pārdzīvot pozitīvas emocijas (tādas kā prieks vai sajūsma), tad es mainu savu domu ievirzi par to

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

Es paturu savas emocijas pie sevis

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

- 7

Kad es vēlos mazināt savas negatīvās emocijas (tādas kā skumjas vai dusmas), tad es mainu savu domu ievirzi par to

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

Kad man gribas paust pozitīvās emocijas es cenšos to nedarīt

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

Nokļūstot stresa situācijā es cenšos par to domāt tā, ka tas palīdz man saglabāt mieru

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

Es kontrolēju savas emocijas neizpaužot tās

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

Kad es vēlos vairāk pārdzīvot pozitīvās emocijas, es mainu veidu, kā es domāju par šo situāciju

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

Kad es vēlos vairāk pārdzīvot pozitīvās emocijas, es mainu veidu, kā es domāju par šo situāciju

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

Es kontrolēju savas emocijas, mainot veidu, kā es domāju par situāciju kurā esmu

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

Kad man gribas paust negatīvās emocijas es cenšos to nedarīt

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

Kad es vēlos pārdzīvot mazāk negatīvās emocijas, es mainu veidu kā es domāju par šo situāciju

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

Paldies par jūsu laiku un atbildēm!

Ja ir kādi komentāri par anketu pierakstiet tos apakšā

Komentāriem:

Bakalaura darbs „Tiešsaistes pokera spēlētāju riska uztvere un emociju kontrole”
izstrādāts LU Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātē.

Ar savu parakstu apliecinu, ka pētījums veikts patstāvīgi, izmantoti tikai tajā norādītie
informācijas avoti un iesniegtā darba elektroniskā kopija atbilst izdrukai.

Autors: Dagnis Reiznieks _____

(*personiskais paraksts*)

Rekomendēju/nerekomendēju darbu aizstāvēšanai

Vadītāja: Doc. Anda Upmane _____

(*personiskais paraksts, datums*)

Recenzents: _____

(*ieņemamais amats , vārds, uzvārds, personiskais paraksts, datums*)

Darbs iesniegts Psiholoģijas nodaļā 09.06.2014

Dekāna pilnvarotā persona: vecākā lietvede Ruta Trautmane _____

(*personiskais paraksts*)

Darbs aizstāvēts Psiholoģijas bakalaura gala pārbaudījuma komisijas sēdē 16.06.2014.
prot. Nr. _____

Komisijas sekretāre: docente Dr psych., Inga Skreitule-Pikše _____

(*personiskais paraksts*)